

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/4 6. uri popoldne.

Štev. 112.

V Ljubljani, v sredo 18. maja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 17. maja.

Budgetna razprava.

(Osemnajsti in devetnajsti dan.)

Včeraj se je pričel obravnavati proračun finančnega ministerstva. Prvi se je oglašil predsednik nemškega kluba, dr. Heilsberg, ki si je prizadeval dokazati, da sedanji denarni minister ne zasluži hvale, katero mu vladi prijazni listi pojó. Prihodki so se sicer povikšali, ali vendar se še ni odpravil primanjkljaj, ker je federalistična uprava dražja, kakor centralistična. Dalje očita ministru, da pri severni železnici in pri bankini pogodbi ni imel državnih koristi pred očmi, in da bo tudi sladkorjeva zadeva tisučerim ljudem prinesla škodo.

Denarni minister Dunajevski ga je prav krepko zavračal in spominjal na to, da naj pregleda sklepe delegacij, ter bo videl, koliko se je za izvanredne stroške potrebovalo. Ako mu je dr. Heilsberg očital, da se ustavlja nezdatnim izdatkom drugih ministrov, ga more na to opomniti, da je on odgovoren za vse državne finance, ne pa posamezni ministri, da mora vsled tega imeti tudi pravico določevati, ali naj se za to ali ono reč kaj izdá ali ne. Heilsberg je ministru tudi očital, da se razprave o petrolejski carini niso častno izvršile. Vlada je predlagala 1 gold. 42 kr., zbornica je sklenila 2 gold., oziroma 2 gld. 40 kr., in ministerstvo je po obširnih in sitnih razpravah doseglo, da je ogerska vlada temu pripridila, toraj se nikakor ne more reči, da so bile te razprave za našo vladu nečastne. Gledé pritožb zastran soli je omenjal minister, da ogerska vlada ne pripušča nobenega znižanja cen, zato pa tudi ne more še povedati, ali bode mogoče izraženim željam vstreci ali ne. Dalje je kazal na velikanska dela v Tirolih in na Koroškem za vravnavo vodá, na poštne hranilnice in na železnice, pri katerih tudi denarno ministerstvo ni brez zaslug. Konečno je minister s številkami dokazoval, da davčne eksekucije niso tako obilne, kakor je trdil Heilsberg, in da se znižujejo od leta do leta. Eksekucij nepremakljivega blaga bilo je leta 1880 vseh skupaj 9452, leta 1881 7737,

leta 1882 7477, leta 1883 8412, leta 1884 7711, leta 1885 7262 in leta 1886 5880. (Čujte! čujte!)

Zarad davka v resnici prodanih posestev je bilo leta 1880 491, leta 1881 480, leta 1882 341, leta 1883 306, leta 1884 283, leta 1885 193 in leta 1886 160. Eksekucij premakljivega blaga je bilo l. 1880. vseh skupaj 547.000, l. 1885. že 47.600 manj in l. 1886 jih je naznanjenih 488.000. To je znamenje, da so se eksekucije znižale, dasiravno se je število davčin pomnožilo. Konečno obeta minister, da bodo gospodske mehko in prizanesljivo ravnale z ljudmi, kolikor se to strinja z državnimi koristmi.

Razun teh govorili so še Chamiec in Türk, pa Tonner in Neuwirth, ki je čez finančno upravo zabavljal, kar se je dalo. Ali te zabavljice dosti ne pomenjajo, ker je Neuwirth enako nesramno zabavljal tudi tedaj, ko je bil še Pretis finančni minister.

Ko je še poročevalec Matuš v konečni besedi povdarjal, da se bodo finančne zadeve po slozmem in skupnem prizadevanju vlade in državnozbornske večine polagoma gotovo zboljšale, in da si morajo za tako zboljšanje po moči prizadevati vse stranke, bili so stroški za središno vodstvo potrjeni.

V večerui seji bili so sprejeti še naslednji naslovi brez posebnih ugovorov, in danes se je pričela razprava o neposrednih davkih, o kateri mi pa tudi ni dosti poročati. Slišijo se vsako leto ene in iste pritožbe. Tirolski poslanec Wildauer je zahteval, da naj Tiroleem izbrisejo hišni razredni davek, Ghon pa je priporočal, da naj krojačev in čevljarjev po deželi, katerim je rokodelstvo le postransk doslužek, in drugih takih rokodelcev ne stiskajo in trpinčijo zarad patenta.

Ako bode zbornica v današnji seji dovršila finančno ministerstvo, ne bo večerne seje, ki je sicer neizogibna. Čedalje bolj so začeli tudi spregledovati, da zbornici nikakor ne bo mogoče do binkošti dovršiti vsega, kar ima pred počitnicami še rešeno biti, in da bo treba še meseca junija nekoliko dni ostati na Dunaji. Čez binkošne praznike bodo šli pa vse eno poslanci večidel domú, ker menda že v soboto pred binkošti ne bo seje.

Govor poslanca Kluna

v državnem zboru 10. t. m.

Visoka zbornica! Spoštovan zastopnik slovenskega naroda razložil je razmere na naših srednjih šolah in gorko zagovarjal dotično resolucijo, katero je nasvetoval budgetni odsek. Meni pa so odločili moji ožji somišljeniki častno nalogo, da govorim o šolskem nadzorstvu in ljudskem šolstvu in priporočim drugo resolucijo, da jo blagovoljno vsprejmete.

Ljudska šola ima namen, da vzgojuje mladino npravno-versko, razvija delavnost duha in jo oskrbi s potrebnimi vednostmi in ročnostjo za izobraževanje v poznejšem življenju. Umevno je toraj, da mora biti ljudska šola tudi tako uravnana, da more doseči svoj namen.

Pedagogi celega sveta strinjajo se v tem, da je podlaga za življenje potrebne vednosti edino le v materinem jeziku, in se toraj mora v ljudski šoli učiti in gojiti le materin jezik. Daljše dokazovanje tega načela ni le brez potrebe, temveč celó razžalljivo, ker pripisoval bi le pomanjkljivo znanje, malo razuma in pomanjkanje vsega pravnega čuta, komur bi hotel dokazati, kar je ob sebi umevno.

Nemški prebivalci v Avstriji imajo take šole in po vsi pravici imenovali bi prismojeno vsako šolsko oblast, ki bi zahtevala za nemško mladino ljudsko šolo z francoskim, italijanskim, angleškim, češkim, poljskim ali katerim-koli tujim jezikom.

Toda ni še prišlo do tega, in v vseh tožbah, ktere smo slišali od one (leve) strani visoke zbornice o zatiranju in prikrajšanju nemštva in o poslovanjenih šolah, niso mogli navesti ne enega slučaja, da bi bila šolska oblast ustanovila slovansko šolo v čisto nemški ali većinomoma nemški občini ali celó tudi v takem kraju, kjer je postavno število šolskih otrok nemške narodnosti. In ko bi se bilo to zgodilo, skrbela bi že najvišja šolska oblast, da se pošteno popravi taka določba, ki nasprotuje vsem postavam.

Deželna šolska oblast moje ožje domovine Kranjske, kateri po krivici očitajo nestrpljivost, določila je po mnogih sklepih narodnih deželnih zastopnikov za šole nemških občin v Kočevju in Beli peči (Weissenfels) nemščino kot podučni jezik. Dr-

LISTEK.

Raziskavanje.

I.

Stvári se mora priti do mozga. Mora, pravim! I, samo to je vprašanje, kako! In to vprašanje je tako kočljivo, da marsikdo, pričakujoč odgovora nanj, vse drugo pozabi. Če bi se moglo na vsak „kako“ odgovoriti, bilo bi pač drugače na svetu. Ta drobni, suhi „kako“ ima pa le prevečkrat za seboj tisti leni, dolgočasni: „ne vem“. — Toda kmalo bi bil pozabil, o čem sem mislil raziskavati. Toraj še enkrat ponavljam svoj trdni sklep: stvári se mora priti do mozga. Vam, ki še ne veste, o čem se drobí sila mojih možganov, moram tudi povedati, kaj je prav za prav ta stvar. Povedano bodi na kratko, kajti, kakor vidite, ne ljubim dolzega govoričenja, da je ta stvar važna, silno važna. Pristavljeno pa bodi tudi, da je ravno ta stvar težka, silno težka. Zakaj — to vam tudi povem. Zato, ker

ni virov prav nobenih. Čudno, saj je sicer virov in pomožnih knjig, zgodovinskih podatkov in drugih učenih in neučenih „štruftarjev“ za vsako stvar na cente. Saj vam je znano, kako se večkrat pišejo učene knjige; no, lep zgled o tem nam daje tisti slavni hrvatski profesor, ki je na Zagrebški univerzi Kristusa odstavil. Kako učeno je pisal ta znameniti mož o ženitbenem pravu, vse po virih in podatkih, učeno pravim; nek hrvatski mračnjak pa je potem hotel dokazovati, da je vse tisto učeno pisanje od besede do besede prepisano, ali bolj prav, slabo prestavljeno, in še celó iz neke nemške knjige, ki jo je spisal pred nekaj desetletji malo nad dvajset let star židovček. In vem, da se bote čudili, če pristavim, da jih je mnogo mnogo zaslepljenec verjelo temu nesramnemu mračnjaku! Ta mož, ki hoče pisati kritike, še ne vé, kako se pišejo učena dela! —

Jaz bi vam seveda rad tú podal tudi kaj učnega; pa kakor sem že povedal, za moje vprašanje ni prav nobenih pripomočkov, in zato mi družega ne ostane, kakor po svojih slabih močéh z lastnim raziskavanjem iskati resnice. Zdaj, ko veste vse to,

vam tudi lahko naravnost povem predmet svojega raziskavanja. Vprašanje se namreč glasi: Kdaj so se začeli agentje?

Iz znanega iščimo neznanu! Faktum, neovrgljiv faktum, ktereга nam prva braujevka lahko potrdi, je ta, 1. da današnji čas so agentje, 2) da je agentov vsak dan več. Iz prvega sklepamo, da je ta vrsta človeških bitij se morala nekđaj začeti, iz družega pa, da jih je, čim bolj nazaj gremo, vedno manj; ergo moramo priti enkrat do časa, ko je bil samo eden agent in dosledno nekaj preje, ko ni bilo še nobenega. Tú se vjemati obé resnici! Samo to je bes, kdaj je to biló! Filozofija nam dalje ne more pomagati. — Poskusimo z etimologijo: Agent — hm — čedna besedica; dva zloga: a — in — gent. Končnica tudi čedna! Takih besedie imamo v slovenskem malo; pesniku bi trda šla za rimo: cent in šment ste po mojih mislih edini, ki bi se vjemali s tem preklicanim agentom. Cent — nekaj težkega; šment — nekaj sitnega, nadležnega, kar človeka pripravi do rentačenja. No, prav lepó se si po lastnostih v sorodu te besede! Vspéh svojega raziskavanja zabelóžimo v verzu:

žala se je tako strogo v okviru postavne določbe, da še slovenščine kot obligaten predmet ni postavila v učni načrt, temveč popolnem prepustila prosti volji starišev.

Pred nekaterimi leti je okoli 240 nemških starišev v Ljubljani primerno prosilo našo deželno šolsko oblast, da za njihove nemške otroke ustanovi v Ljubljani šolo z nemškim podučnim jezikom. Deželna šolska oblast je takoj potrdila prošnjo in naročila Ljubljanskemu mestnemu zboru, da ustanovi tako šolo. Mestni zbor Ljubljanski se je nekoliko obotavljajal, akoravno ni dvomil o postavnosti zahteve, marveč je mislil, kakor se je pozneje tudi pokazalo, da za novo šolo ne bo potrebnega števila nemških otrok. Visoko ministerstvo pa je hitro opomnilo mestni zbor na njegovo dolžnost ter mu naročilo, da ustanovi nemško šolo.

Večkrat smo v tej visoki zbornici že slišali hvalo omike in kulture nemškega naroda, ki mnogo prekosi v omiki druge narode. Mi temu ne ugovarjamo, kar je pa tudi umljivo. Vi imate pri rokah vsa sredstva in pripomočke za višje izobraženje in omiko, v prvi vrsti pa ljudsko šolo na podlagi materinega jezika, ki je po mojih mislih najboljši faktor, da se razširi splošnja ljudska omika. (Prav res! na desnici.) (Dalje prih.)

Govor poslanca prof. Šukljeja

v državnem zboru dne 9. maja.

(Dalje.)

Potem pa, prosim, pomislite, da v prvem polletju ni nobene izjeme in da mora tudi najubožnejši, najprirednejši in najbolj nraven dijak šolnino plačati. Če je bilo takemu mladenču že sedaj silno težavno dosedanje šolnino po 5, 6 ali 8 goldinarjev plačati, kako li morete od njega zahtevati, da bi Vam sedaj po 15 ali 20 goldinarjev šolnine plačeval? Zarad tega te določbe nikakor ne morem odobravati in prepričan sem, da bo tukaj kaka sprememba na boljšo stran popolnoma na svojem mestu. Ekscelencenaučni minister obljubil je v svojem govoru, kakor smo ravno slišali, legislativno postopanje in je rekel, da se hoče posebno na gimnazije ozirati. Nikakor ne morem zamolčati želje, da naj bi se to ne godilo tako, kakor se nam je že lansko leto namignilo, ko je nastala govorica o devetih šolskih letih gimnazijskega poduka. Svariti bi si upal gimnazijsko upravo pred tako nakano. Sicer je Vam vsem znano, kako hudo bi zadel ta deveti razred davkoplačevalce. Računite kakor nizko Vam drago, manj kakor po 300 za dijaka ne smete računati. In kedaj pa naj konečno dijak že vendar najde priliko, da si bo služil sam svoj kruh?

Kakor sem že rekel, sem zadovoljen, če se minimalna starost postavi na deseto leto. Nikar pa ne mislite, da bo vsak z desetim letom v gimnazijo vstopil. Povsod ondi, kjer kmečki narod gimnazije z učenci zalaga, bodo tisti po 12 in 13 let stari prišli v prvo šolo. Prav tako malo se je nadjati, da bode vsak izmed teh v devetih letih gimnazijo zdelal. Praktična skušnjava uči, da vsaj polovica dijakov po deset let za to potrebuje, da gimnazijo dovrši. Stari bodo toraj po 22 let, preden pridejo na velike šole, kjer zopet najmanj svoje štiri leta potrebujejo, in

bo toraj dotični v 27. letu, ko bode stopil v praktično življenje. Ker navadno tudi potem še nekaj let preide, preden si človek kaj stalnega pridobi, se pač bojim, da bodo že temu in onemu lasje osiveli, preden bo imel zagotovljen svoj košček kruha.

Dalje se mi zdi, da tudi treba ni bilo šolnine poviševati. Če hočete reforme, imate za to drugo pot odprto, in ta je: Odpravite dvostopni poduk po gimnazijah, ki se mi nikakor ne zdi opravičen v današnjih razmerah. Čemu je treba, da se na enem in tistem zavodu v teku osem let fizika, zgodovina, prirodopis in matematika dvakrat iz novega začne razlagati. Tega dandanes gotovo ni več potreba. Jaz spoštujem organizacijski načrt, to monumentalno določbo naših šolskih postav, kakor bi bila iz samega kraškega kamna sostavljena. Toda, če ta načrt v svojem § 5 dolenjo gimnazijo za nekaj samostalnega, nekaj samolastnega smatra, bile so temu vzrok tedanje drugačne razmere. Tedaj ni še bilo strokovnih, ne meščanskih šol. Vsakdo, kdor si je želel le nekaj več olike pridobiti, kakor jo je bilo v ljudski šoli na razpolago, prisiljen je bil iti v latinske šole. Dandanes je to drugače. Dandanes je po mojem notranjem prepričanju neogibno potrebno načrt sam spremeniti. Dvostopnost v poduku se mora odpraviti in gimnazija spremeniti v jednotno celoto.

V težavne podrobnosti se danes pač ne morem spuščati, pač pa Vam rečem, da bomo na ta način prav tisto dosegli, kar se je lansko leto gospodu naučnemu ministru dozdevalo. Dijak se bo imel namreč manj učiti, če tudi zarad tega ne bo nič manj znal. (Dobro na desni.)

Ekscelencenaučni minister govoril je v budgetnem odseku o neki drugi preosnovi, ki jo namerava gledé šolskih knjig. On misli tudi srednješolske knjige založništvu šolskih knjig izročiti. Lahko bi o tem kar naravnost govoril, ne da bi se mi bilo bati, da bi kdo za mojimi razpravami kako „oratio pro domo“, kako umazano koristoslavlje sledil.

Lansko leto je sicer vse časti vredni poslanec dr. Weitlof pri ravno tej debati in prav ob tem povodu, kakor letos, moji malenkosti popolnoma nezasluzeno čast skazal, da me je postavil med pomnoževalce slovenske šolske književnosti. Rekel je, da se jaz pri taisti, namreč pri fabrikaciji slovenskih šolskih knjig „kakor znano, prav pridno vdeležujem“. Tega gotovo ni mislil v smislu platoničnega zanimanja za stvar samo, temveč je hotel s tem naravnost označiti resnično vdeleževanje moje pri sestavi šolskih knjig.

Obžalujem, da je bil g. poslanec dr. Weitlof, ki ima sicer tolikanj zvez z ožjo mojo domovino, tukaj neresnično podučen. Ker je svojo trditev podprl z besedama „kakor znano“, rabim ji tudi jaz, da ga pomirim in pravim, da „kakor znano“, se do sedaj še nisem vdeleževal pri sestavi kake šolske knjige, bodi si nemške, bodi si slovenske in se tega tudi v bodoče ne nadjam. Lahko bi toraj objavil marsikak pomislek proti ministrovu nameri, ne da bi se bal, da bi mi vtegnil kdo sebičnost podtikati. Toda vpraša se, če po odpravi konkurence šolske knjige ne bodo slabše gledé svoje vsebine, če bi bile pri vsem tem tudi morda nekaj ceneje.

Sicer se pa s tem ne bom nadrobneje pečal ter preidem na tista šolska vprašanja, ktera so našemu slovenskemu prebivalstvu pred vsem pri sreju.

Ondi se mi bo že ponudila prilika, da bom g. poslancu dr. Weitlofu odgovoril. „De rebus bohemicis“ ne bom govoril, že iz tega vzroka ne, ker sem prepričan, da bodo tovariši moji, gospodje česki poslanci, svoje stališče sami zdatno bolje branili, kakor bi jaz to mogel.

Če se samo s slovenskimi šolskimi vprašanji pečam, mi je dolžnost objaviti svojo in svojega naroda misel o sedanjem naučnem ministerstvu. Takale je: Kakor radi priznavamo Slovenci živahno delavnost, ki se je pod sedanjim naučnim ministrom v palači na Minoritskem trgu pričela, prav tako nemilo in mučno nam je pri sreju, videti, da je postopanje sedanje naučne oprave nasproti Slovincem vse preveč zavlečljivo (odlašalno), da ne rečem hladno do vsega, kar mi, oprti na državne postave, po pravici zahtevamo. (Dobro! na desni.)

To Vam hočem nekoliko natančneje vtemeljiti. Najprej mi dovolite, da Vas opozorim na zmoto, ki je razširjena med vsemi objektivno mislečimi Nemci, vsled ktere oni Slovence neugodno sodijo.

Nikari ne mislite, gospôda moja, da Slovenci, če tudi se na vso moč za svojo narodnost poganjamo, za ktero, če bi bilo treba, prinašamo največje žrtve, nameravamo nemški kulturni element izbaciti in uničiti. Ne, nikakor ne, gospôda moja! Naš narod slovi, da je praktičen in mi poznamo svoj položaj. Malo nas je in zatekani smo na skrajni meji slovanstva na jugo-zapadu med dva velika kulturna naroda, med Lahe in Nemce. Sami moramo izključljivo priznati, da ima pri nas zuanje nemščine za vsacega izobraženca velik, tu pa tam celo nena-domestljiv pomen.

To radi priznavamo in prav zato pa zahtevamo od naših srednjih šol, da se mladina ondi v pismu in besedi nemščine popolnoma privadi, da je, kedar srednje šole zapusti, nemščine popolnoma zmožna v vsakem oziru. Temu se pri nas živa duša ne upira. Vsa kontroverza dá se izraziti v dveh vprašanjih. Eno teh vprašanj je: Ali hočete ohraniti ljudski šoli njen vzvišeni poklic narodne izobraževalnice ali ji nameravate dati značaj le zavoda, kjer se človek jezikovno vežba? Drugo vprašanje se pa glasi: Ali naj se mladina razvija po naravnem potu materinega jezika, ali jo pa morda hočete že na vse zgodaj vtakniti v škropec nasilstva tujega podučnega jezika?

Če govorim o ljudski šoli, Vam moram že javno priznati, da vedno živo občutim, da mora borba za našo ljudsko šolo za naše nasprotnike nekaj silno sramotljivega na sebi imeti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. maja.

Notranje dežele.

Gospodska zbornica ima danes sejo. Na dnevnem redu ste: Drugo branje postavnega načrta o razširjenji pristanišča v Trstu na državne stroške in kvotna postava.

Veselo in pomenljivo novico je sporočil „Politik-i“ dopisnik z Dunaja, da bo *moravski* deželni zbor razpuščen. Ministri so se že posvetovali o tej zadevi in sklenili, da Nj. Veličanstvu predložé

„Če težák je cent,
Če je siten šment,
Siten in težák je za oba agent.“

A stojte, še ena besedica je s to končnico, besedica „potént“. — In važna besedica, vzlasti odkar je nova obrtnijska postava. Lastnost pojma, ki ga naznanja, je označena z besedico: drag. Potént je drag, glasi se toraj cel stavek, kterege resnico nam potrjuje vsak opaltar, da, vsak Kočevar, ki nosi pomaranče in fige po svetu. Svoj mnemotehnični verz moramo toraj spopolniti z eno najvažnejših lastnosti, kar jih ima agent; glasil bi se toraj povprek tako-le:

„Priznajmo: težák je cent,
V resnici je siten šment,
Presneto je drag potent. —
A sitnost, draginjo in težo
Preseže pri vseh treh agent.“

Lastnosti imamo, lastnosti! Nekaj vspeha je tedaj že, a za zgodovino agentov nam je s tem malo pomagano.

To moramo že prebrskati samo vednost zgodovine. Kot povod v ta del svojega raziskavanja omenjam le splošno sumnjo, da je bil namreč prvi

agent skoraj gotovo žid. Krivonosi Abrahamovi sinovi so še dandanes priznani kot največji mojstri te stroke. Ne pravim sicer, da bi se ne dobil tu pa tam kak krščen človek, ki ima v polni meri vse lastnosti, ki dičijo mojsterskega agenta. Če se pa pomisli, da se je tak brez dvombe učil svoje umetnosti pri židovskem rodu, če se dalje pomisli, da je ta umetnost pri njem le nekaj izvanrednega, nekaj nenavadnega in če se nazadnje še pomisli, da razločujemo — zlasti današnji čas — tudi vrsto krščenih židov, potem ni težko soditi v tej zadevi. Še vedno zasluži židovsko ljudstvo lavorjev venec, če se vpraša po dobrih agentih; rod, ki ima med svojimi damami Rebéke in Hagare, še vedno mojstersko strelja, kedar veljá ohraniti si agentsko prednost. Sklepi našega raziskavanja s te strani so tedaj ti-le: 1. Žid je najboljši agent. 2. Kdor je dober agent, je žid. 3. Kdor ni žid in hoče postati dober agent, mora se požiditi. Zdaj še le odprimo najstarejšo knjigo zgodovinsko in držeč se trdno sklepov, katerih smo si že priborili, iščimo, kdaj so se začeli agentje. Pač; še eno resnico smo pozabili, to namreč, da

predno ni bilo ljudi, tudi še ni bilo agentov. Dokazimo to: Če bi bili agentje prej, nego so bili ljudje, bi jih potrebovali ali angelji, ali pa živali. Angelji so prepametni — to toraj ipso facto odpade; živali so pa preneumne, zato so pri njih agentje nemogoči. Iz tega sledi: agentje morajo biti še-le pri ljudeh in le za ljudi. Sklepamo pa tudi iz teh resnic na lastnosti, ktere delajo človeka sposobnega, da pri njem kaj opravi agent. Človek ne smé biti prepameten; to je glavna lastnost, ki onemogoči agentu vsakeršno delovanje. Ne smé pa biti tudi preneumen (NB: tu se mi zdi pomena vredno povdarjati zlog pre), potem se agentu delo dobro obnese.

Pred stvarjenjem prvega človeka toraj ni bilo agentov. Zdaj pa varno in oprezno, da nam kaj ne uide. Gen. 1, 27 — se nam že popisuje stvarjenje človekovo. V tem poglavju o agentih še ni duha ne sluha. V drugem poglavju — nič. V tretjem — prvi verz — pst, četrti — bo, peti — ga že imamo!!

svoj nasvèt. Ako presvitli cesar potrdi sklep ministertva, razrušila se bo trdnjava moravskih liberalcev, kjer so gospodovali Chlumecky, Sturm in tovariši. Moravski Čehi in konservativni Nemci pa morajo skrbeti, da liberalci zopet ne dobé večine v deželnem zboru. Ta novica je ob enem veselo znamenje, da se ministerstvo hoče ožje zvezati z desnico, kar sta nedavno povdarjala v državnem zboru grof Taaffe in Dunajevski.

Umrli je bivši deželni maršal v *Galiciji* Nikolaj Žyblikievicz.

Ogerska górenja zbornica se je v ponedeljek posvetovala o dopolnjenji državnih blagajnic. Vsi govorniki so pobijali finančno politiko g. Tisze in izjavili, da bodo glasovali za vladno predlogo samo zato, da ne stavijo zaprek vladnim poslom. Pavel Somsich je očital vladi, da se je polastila „tujih noveev“ in jih ni porabila v pravi namen. Baron Desider Proney je ostro napadal vladno ter trdil, da žalostnim in razpalim ogerskim financam ne more več škodovati, če zbornica dovoli zahtevani denar ali odbije. Tisza je imel dovolj časa med govori premisliti, kaj bo odgovoril svojim nasprotnikom. Vstane in reče, da vlada ni porabila tujega denarja. Govoril je sicer resnico, ker društva so domača, katerim so Madjari pograbili „matice“. Vedno ubogljiva zbornična večina je dovolila denar. — Gospod Tisza pa še ni imel mirú. Prišli so na vrsto končni računi za leto 1885. Stari Koloman Ghyczy je naznanil svoj separatni votum. Tisza je imel težko nalogo, zagovarjati celo vrsto števil. Toda gospod je že navajen, in z navadnimi sofizmi je obljubil, da se hoče še posvetovati o votumu. Konečno je zbornica zavrgla Ghyczyjev votum in sprejela odsekove predloge.

Vnanje države.

Iz *Rima* poroča „Univers“, da bo dosedanja nuncij v Parizu, kardinal Rende, imenovan državnim tajnikom v Vatikanu. — Di Pietro je imenovan nuncijem v Madridu, Ruffo Scilla pa v Monakovem.

Ruski zastopnik v *Črnigori* je odpotoval v Rusijo. Temu popotovanju so pripisovali veliko važnost. Iz Cetinja pa se poroča, da ruska vlada svojemu zastopniku ni poslala nobenih posebnih naročil; Argyropulo je odpotoval v Rusijo, da obišče svojo družino. — Knez Nikola skoraj gotovo ne bo šel v Krim, kakor so poročali listi. Tudi kneginja do sedaj ni še dobila povabila od ruske cesarice. — Knez je naročil mejnim stražam, da smejo le take heregovinske emigrante pustiti čez mejo v Heregovino, ki imajo potne liste.

Srbska kraljica je že na ruski zemlji. Še vedno pokriva megla dogodka na srbskem dvoru in srbsko politiko. Višji krogi ne morejo verovati, da bi se bil Ristić vtikal v družinsko življenje na dvoru in pregovoril kraljico, da je odpotovala v Rusijo. Tega ne dopušča značaj Ristićev niti čast kraljeve hiše. Očitati so sicer Ristiću in ruskemu poslaniku Persijaniju, da sta kovala spletke; toda to so le izmišljene novice njunih nasprotnikov.

Bolgarski regenti ne potrebujejo denarja, ker dežela je v boljšem finančnem stanju, kakor poprej; to so najnovejša poročila iz Bolgarije. — Osrednji odbor rodoljubne zveze v Sofiji prosil je vlado, da dobi vsak član lige orožje in municijo, in se oboroži za vsak slučaj. Vlada je neki obljubila, da bo dala ligi na razpolaganje rezervne zaloge orožja in municije. — „Pester Lloyd“ piše o bolgarskih razmerah: Že nad poludrugo leto se evropski časniki niso toliko pečali z Bolgarijo, kakor zadnje tedne. Vendar nimajo pravega povoda, k večjemu, ko bi Rusija stopila iz svoje rezerve. Resnica je, da se je od neke strani svetovalo regentom, naj skličejo sobranje, da jim podaljša vladarsko oblast. Toda regenti in vlada so se premislili. Kakor trdijo vplivni krogi v Sofiji, imelo bi sobranje le v tem slučaju vspeh, ko bi regenti mogli nasvetovati pravega kandidata za bolgarski prestol. Do sedaj ga niso mogli dobiti. Tudi vladarske oblasti jim ni treba podaljšati, ker sobranje jim je izročilo nalogo, da vzdržé red in mir v deželi in o priliki nasvetujejo novega kandidata. Regenti so spolnili prvi del svoje naloge. Dokler pa ne najdejo pripravnega kandidata, njihova naloga ni še končana, toraj tudi ne potrebujejo podaljšanja vladarske oblasti. Sploh pa imajo regenti iste pravice, kakor knez. Imenovali so nove častnike in s tem si pridobili veljavo v armadi. Regenti bodo sklicali malo sobranje, kedar bo treba potrditi državno posojilo. — Tako ogerski list iz bolgarskih virov.

„Novoje Vremja“ piše, da vsak *Rus* sovraži *nemško* prijateljstvo. To uči zgodovina zadnjih let. Če Rusija hoče zaveznikov, iskati jih mora drugje, in ne v Berlinu. Tudi v domačem življenju ni vsak sosed prijatelj ali brat. Z Francijo se Rusija lahko sporazume; tudi z Anglijo je zveza mogoča na podlagi skupnih koristi. — „Novosti“ pišejo, da da so v Avstriji Slovani in Madjari proti nemški zvezi. Le ker je zveza z Nemčijo za državo potrebna, ne upirajo se v javnem življenju nemško-avstrijski zvezi. — Rusija je s Španijo sklenila trgovinsko pogodbo, ki pa ni ugodna Rusiji. — Davek na potne liste ostane še polovico leta, kakor poprej, ker ni bil potrjen v državnem svetu. — V pribaltijskih pokrajinah se po nekterih krajih upirajo prebivalci ruskemu jeziku.

Nemški listi se jako hudujejo nad Francozi, ker bodo oborožili dva vojna kora. „Kreuz Ztg.“ že

napoveduje, da bo nemška vlada v Alzaciji in Loreni vso armado pripravila za vojsko. Gospóda v francoskem vojnem ministerstvu naj dobro premisli, predno stori prvi korak do vojske. Enako piše „Post“. Po njenih mislih je jako nevarno, da Francija oboroži armado na zapadni strani dežele, ker so vojni kori ob nemški meji že tako pripravljene za boj. Francija lahko v kratkem času pošlje čez mejo pet korov; zato mora tudi Nemčija oborožiti več kakor dva kora, in sicer ne na vzhodu, marveč v sredi države.

Francosko ministerstvo se bo morda še obdržalo na krmilu. Royalisti in bonapartisti so sicer sklenili, da bodo glasovali za predloge budgetne komisije. To bo pa izpodbodlo republikance, da bodo združeni glasovali proti resoluciji. Za predloge budgetne komisije, to je, proti vladi glasovala bo monarhijska desnica in skajna levica, ktero vodi Clemenceau. Oportunisti in radikali bodo glasovali za vlado. Republikanci sedaj ne želé ministerske krize, zato bodo v zbornici stavili predlog, da vlada váruje, kolikor mogoče, za sedaj pa še ostane v službi. Vse stranke so proti finančnemu ministru Dauphinu. Ko bi ta odstopil, ostanejo še drugi ministri. — Pri ožjih volitvah v Parizu je zmagala skrajna socialistična stranka. V novem mestnem zboru bo 45 radikaleev, 13 oportunistov, 11 revolucionarjev in 11 reakcionarjev.

Iz **Belgije** dohajajo vedno poročila o delavskih nemirih. Nad 10.000 delavcev ustavilo je delo. Vlada je naročila železnicam, naj bodo pripravljene, da v sili prepeljejo vojske. Tovarnarji v Henegau-u so prosili vlado vojaške pomoči. V Braire le Comte se je zbralo nad 2000 delavcev, akoravno je prepovedala vlada. Žandarmerija je z orožjem hotla razpediti delavce in jih je bilo nekaj ranjenih. Posadka v Charleroi je vedno pripravljena, da s silo pomiri delavce, ko bi nastali večji neredi.

Angleški list „Times“ še vedno piše proti Parnellu. Trdi namreč, da ima v rokah zagotovila, da so Irci v zvezi z Fenijci v Ameriki. Leta 1880 je Parnell prišel v New York, kjer so ga Fenijci vsprejeli z veseljem. Sullivan je glavni agitator za nasilno politiko. — Gladstone je nedavno govoril v stanovanji dr. Parkera v Hampsteadu o irskem vprašanju, ter zagovarjal svojo zvezo z irskimi poslanci. On je prepričan, da Irci govoré resnico, in da Parnell ni kriv zločinov. Še pred šestimi leti je mislil Gladstone, da Irci ne govoré resnice in imajo le hudobne namene, sedaj pa se je pokazalo, da irski poslanci niso sokrivi zločinov. Zveza med irskimi vodjami in liberalno stranko je naravna potreba, ker vsi imajo isti namen. Namen je očiten, ves svet ga more presoditi; važen je za narod in državo. Dalje je Gladstone ostro bičal irsko prisilno postavo in s zgodovinskimi podatki dokazoval solidno načelo home-rula. Navel je tudi razloge, da katoliki ne bodo preganjali protestantov; prepričan je tudi, da se bodo tudi disidentski liberalci v Angliji sprijaznili z načelom home-rula.

Turška vlada hoče zatreti krvno osveto med **Albanesi**. Sultan je že poslal dotično povelje paši v Škadru. Tahir paša je prosil načelnike rodov, naj pomagajo, da se zatró krvavi zločini, ki so v navadi med narodom. Obljubili so mu, da bodo pogovarjali osebe, ki se hočejo maščevati. Tudi v Škadru se je sestavil odbor, ki bo pri prebivalcih delal proti osveti. V Sadrimi so se sprijeli 1. maja vojaki z Miriditi. Na obeh straneh je bilo mnogo mrtvih in ranjenih.

Glavni guvernér na **Kreti** je odprl narodno sobranje. Kristijani, ki imajo večino v zbornici, našli so celo vrsto krivic, ki se jim godé. Dokler jim vlada ne usliši pritožeb, ne bodo se vdeležili posvetovanj.

Izvirni dopisi.

Iz **Trsta**, 17. maja. (Italijanski rodoljubi v pravem svitu.) Jako hvaležni smo poslancu Klunu, da je tako neprestrašeno razkril v državnem zboru sramotne razmere, ki se nahajajo v Trstu in jih njim enakih ne najdeš nikjer. V poročilu iz državnega zbora ste tudi prav dobro posvetili trojici, ki je opravičevala naše italijanske rodoljube.*) Dovolite mi, da v tem poročilu navedenim rečem dodam še nekoliko drugih dogodkov.

Ko se se lani pri nas vršile volitve za mestni zastop, je tako imenovana avstrijska stranka sramotno propadla proti progresovi stranki in ima v mestnem starašinstvu le še malo svojih pristašev, ki pa vse odobravajo, kar progresovei počenjajo, in vse prikrivajo, kar bi utegnilo napravljati zadrege ali pomislke. Eden takih mož je ravno Luzzatto, ki je v državnem zboru kazal toliko poguma. Progresovei v

*) V dotičnem poročilu v št. 110. „Slovenca“ v drugem oddelku v 15. vrsti beri: „so volili tudi Slovenci (ne okoličani) v državni zbor“, ker Burgstaller ni voljen v okolici, ampak v mestu od družega in tretjega volilnega razreda, kjer je tudi mnogo Slovencev, ki so svoje glasove dali Burgstaller-ju.

Vredn.

mestnem zastopu počenjajo, kar-koli hočejo, in vse mora plesati, kakor oni žvižgajo.

Progresovo društvo, ki v Trstu zvonec nosi in vse zadeve po svoji volji vravnava in obrača, obstoji že 25 let; ali v tem času se še nikdar ni vdeležilo nobene patrijotične slavnosti, pač pa je bilo o Garibaldiovi smrti osnovalo raznih demonstracij.

Tudi to bo morebiti marsikoga zanimalo, da je bil leta 1866. svak poslanca Luzzata mestni odbornik Constatini poslan v Florenc, kjer je italijanski vladi prigovarjal, da naj Trst zahteva od Avstrije. Kadar bota toraj naš Tržaški patrijot Luzzatto in njegov pajdaš Burgstaller zopet zinila v državnem zboru, bodo imeli slovenski poslanci dovolj gradiva, da jima po zasluženji posvetijo.

Iz **Trsta**, 15. maja. Včeraj imelo je slovensko politično društvo za Primorje, „Edinost“, v prostorih gledišča „Fenice“ občni zbor, kterega se je vdeležilo čez 200 članov. Sklenilo se je pred vsem, da se odpošljati dve enako glaseči spomenici visoki vladi in državnemu zboru. V teh spomenicah protestuje se v prvi vrsti proti pritožbi mestnega zbora Tržaškega zaradi slovenskega napisa na Tržaškem koldvoru Hrpeljske železnice; nadalje se prosi, da se osnuje obrtna šola v Trstu tako, da bode imel slovenski jezik kot naučni jezik enako pravico z italijanščino. Tudi se opozarja vlada na bližnjo ponovitev trgovinskega dogovora z Italijo ter se prosi, da bi pri imenovanju ponovitvi varovala koristi primorskih ribičev in poljedelcev ter zaradi tega ne dovolila več takozvanim „Chiozzotom“, t. j. italijanskim ribičem, da lové ribe tako blizo avstrijskega bregovja, nadalje, da obloži s carino one italijanske poljske in vrtnarske pridelke, kateri se do zdaj uvažajo carine prosti v Avstrijo in s tem pomaga razvijajočemu se primorskemu vrtnarstvu, posebno pa Tržaški okolici. Omenili so se v tej spomenici razun tega tudi še druge važne koristi okoličanov ter je zbor vse predloge enoglasno s živahnim odobravanjem sprejel.

Potem so izgovorili razni člano vi soglasno, da se izjavi našim slovenskim državnim poslancem najtoplejša zahvala za možato postopanje v državnem zboru in za gorko priporočanje želj Tržaških Slovencev. — Z trikratnim „Živio“ na Nj. Veličanstvo cesarja bil je zbor kočan.

Domače novice.

(„Cesarjevič nadvojvoda Rudolf“) se imenuje nova vojna ladija s stolpom, ktero izdelujejo v Pulji in jo bodo med 4. in 7. julijem t. l. slovesno krstili in v morje spustili. Viceadmiral Sterneck je k tej slovesnosti, ktere se bodo skoraj gotovo vdeležili presvitli cesar sami, in s katero bodo sklenjene tudi vojaške vaje po morji, povabil vse državne poslance, da jim pri tej priliki pokažejo našo mornarico in razne mornarske naprave v Pulji.

(Vabilo na občni zbor c. k. kmetijske družbe,) ki bode v četrtek dné 26. maja 1887 ob 9. uri dopoldne v dvorani mestne hiše v Ljubljani. Spored obravnavam bode ta-le: 1. Prvomestnik prične zborovanje. — 2. Poročilo o delovanji centralnega odbora. — 3. Predlog družbinega računa za leto 1886. in proračuna za leto 1887. (Račun in proračun dopoščeta se gg. družbenikom še v pravem času, razpoložena sta pa v nadrobni pregled v pisarni kmetijske družbe.) — 4. Volitev predsednika. (Ker je lanska izvolitev gospoda predsednika veljala le za dōbo odstopivšega predsednika gosp. barona Wurzbacha, in ker je ta dōba letos dotekla, voliti je vsled družbinih pravil § 22. predsednika v novič.) — 5. Volitev podpredsednika namesto gospoda Jos. Fr. Seunig-a, izstopivšega po § 22. družbinih pravil. — 6. Volitev odbornikov v centralni odbor in sicer namesto po § 22. družbinih pravil izstopivših gg. odbornikov: Otona Detelje, W. Golla, Jos. Lenarčiča, Karla Neweklovskega, dr. Jos. Poklukarja, Luke Robiča, Fr. Witschela in dr. M. pl. Wurzbacha. — 7. Volitev dveh računskih preglednikov. — 8. Poročila in predlogi centralnega odbora, med temi tudi predlog o preuredbi družbinih pravil. — 9. Poročila in predlogi podružnic. — 10. Nasvèti in prosti govori posameznih družabnikov.

(Vabilo) častitim gospodom udom odseka za konjerejo c. k. kmetijske družbe za Kranjsko

k občnemu zboru v Ljubljani v petek dne 27. maja 1887. I. Zbirališče je v dvorani mestnega magistrata ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Ogovor prvosednika. 2. Poročilo odborovo. 3. Volitev 7 odborov. 4. Posamezni predlogi.

(Govod muricedolskega plemena) nakupljeno z državno podporo, prodajala bode kmetijska družba na dan občnega zboru t. j. 26. t. m. popoldne ob 3. uri na dvorišču gostilne pri bavarskem dvoru.

(V morske kopeli v Gradeži) (Grado) sprejme dotični odbor tudi letos 40 ubogih škrofuloznih otrok iz Gorice in z Goriškega brezplačno. Roditelji ali varuhi, ki bi radi dosegli brezplačno mesto svojim od 6 do 14 let starim otrokom, vložijo naj prošnje, pisane na imenovani odbor, pri svojem c. k. okrajnem glavarstvu, v Gorici pa pri mestnem magistratu, v času od 15. maja do 10. junija. Prošnji priloži naj se zdravniško spričevalo, da je otrok bolan pa ozdravljiv, spričevalo o stavljenih kozah ter ubožni in rojstni list.

(V narodnem divadlu v Pragi) predstavljajo s silnim vspehom dramo slavljene ruskega dramatika Palma: „Priatelj Neklužev“. Palm je umrl l. 1885 že nad 80 let star. Z dramatiko se je jel baviti še le v 58. letu svoje starosti, vendar si je pridobil uprav na tem polji lavorjev venec. Najbolja je njegova šaloigra „Stari gospod“. Njegove igre se hvallijo, češ, da je v njih risano življenje tako kot je in da je v njih vsak psihologičen pojav do najmanjše pičice zadet. Naše dramatično društvo naj bi popustilo neslane nemške burke in naj bi si bolj izposojevalo iger od bratov Slovénov, kar jih je namreč poštenih.

(Društvo avstrijskih uradnikov.) (Konec.) Stroški oskrbovanja znesli so leta 1886. s provizijami (111.570 gl.) in zdravniškimi plačili (17.100 gl.) svoto 303.790 gl., ali 16.72% dohodkov premij. Rezervne premije so se v preteklem letu povišale na 674.432 gl. in so konec preteklega leta znašale 7.539.800 gl. Razun tega zaloga ima društvo v silnih slučajih rezerve vojskih premij v znesku 58.352 gl., rezerve za kapitalne naloge in druge rezerve 570.323 gold., kakor tudi nadrezerve v splošnem zakladu 145.272 gold., toraj skupaj 773.947 gl. Zavarovalnica za življenje imela je preteklo leto presežka 103.991 gl.; od teh pripade na zavarovalnico za življenje 80.610 gl. in ostanek na kurzne dobitke. Ker se je založila rezerva za kapitalne naloge s 70.000 gold., ostane znesek 33.991 gl. Število udov pri 77 hranilnih in izposojilnih konzorcijih družbe se je zvišalo od 28.771 na 29.801. Vplačani vložki zvišali so se od 5.935.978 goldinarjev na 6.535.419 goldinarjev, posojila so se pomnožila od 7.619.053 goldinarjev na 8.356.492 gl., rezervni nakladi od 337.412 gl. na 361.670 gold. Potrebne, ponesrečene uradnike in njihove zlahtnike je društvo tudi to leto podpiralo, kar je bilo le mogoče. V tem letu se je izdalo za podpore 7330 gl., za zdravniške štipendije 4900 gl., za učiteljske stroške 7094 gl., toraj skupaj 19.324 goldinarjev. Od leta 1870 je društvo izdalo za ravno iste namene skupno 1.279.924 goldinarjev. Pripomočke za te blage namene dobiva društvo iz glavnega zaklada, ki je narasel na 466.087 gl., in iz učiteljskega zaklada, ki znaša 102.589 gl.

Razne reči.

— V proslavljenje petdesetletnice literarne delovanja velikega hrvaškega pesnika Ivana Trnškega, (kteremu je sam biskup Strossmayer ob tej priliki pisal jako laskavo pismo), je Dionička tiskara v Zagrebu izdala krasen prevod njegov Schillerjeve pesmi „O zvonu“.

— Nova izdaja krasne Gunduličeve epopeje Osmana je izšla pred kratkim v Zagrebu pri gg. Albrecht in Fiedlerji. V osmerki šteje 448 str.; nevezana stane 1 gold. 30 kr. Priredil jo je Ivan Broz (s predgovorom, bilješkama i rječnikom.) Slovencem bodi topla priporočena!

— Prošli mesec se je odprla v Moskvi umetniška razstava. Sami domači ruski umetniki so razstavili 86 slik, izmed katerih hvallijo v zlasti Polónovo sliko: „Jesus in grešnica“, Samoslova: „Puškin pri Gogolju“, Repina: „Vaški starišina pred carjem“, Aleksander III. je za-se kupil enajst slik.

— Znani Rus Spasovič, literarni historik, je te dni v Krakovu bral pred mnogoštevilnim občinstvom jako krasen spis, v katerem primerja dva izmed največjih pesnikov slovenskih, Mickiewicza in Puškina.

— Stanleyeva ekspedicija. Znani potovalec po Afriki je prišel 29. marca do Banzamundeka ob reki Kongo. Sklenil je iti mimo Stanleyevih slapov do Vadelaya, da se snide z Emin pašo. Od Leopoldvilla pojde do Stanleyevih slapov, in od tu dalje po reki Mburu. S karavano hoče priti do jezera Albert-Nyanza. Tam se utabori ter pošlje nekaj ljudi v čolnih do Emina paše. Od 800 ljudi je izgubil Stanley na svojem potovanju le tri. Sredi junija upa Stanley priti do slapov.

Telegrami.

Dunaj, 18. maja. Dalmatinski poslanec Pavlinovič je danes ob dveh popolnocih za jetiko umrl v Podgori pri Makarski.

Pariz, 18. maja. Zbornica je vsprejela s 312 proti 143 glasovom znano resolucijo budgetnega odseka. Goblet je naznanil predsedniku Grevy-j u ostavko ministerstva. Sploh se imenuje Freycinet kot prihodnji ministerski predsednik, vendar stranke še niso edine. Oportunisti niso zadovoljni z vojnim ministrom Boulangerom. Ministerska kriza bo skoraj gotovo trajala dlje časa.

Bombay, 18. maja. Vstaši so neki zopet otepli afgansko armado. — Širi se vest, da hočejo Rusi zasesti afgansko mejo.

Peterburg, 18. maja. Car in carica došla sta v Novi Cerkask.

Umrli so:

16. maja. Jožef Pavšič, gostilničarjev sin, 16 mes., Dunajska cesta št. 17, spridenje krvi.

17. maja. Rajmund Flusti, natak, 32 let, sv. Jakoba trg št. 7, jetika.

V bolnišnici:

15. maja. Liza Ažman, gostija 57 let, vodenica.
16. maja. Franc Strelj, hlapec, 29 let, vsled telesnega poškodovanja. — Anton Svetek, gostač, 70 let, Marasmus.

Tujci.

16. maja.

Pri **Maticu**: Platzer, Hautz, Beweis, Kraus in Schwarz, trgovci, z Dunaja. — Berta Oberhnebert, soproga trgovca, iz Tirolskega. — Frid. Porzellius, trgovec, iz Bavarije. — Back, trgovec, iz Moravskega. — Edvard Klimpke, posestnik z soprogo, iz Češkega. — Jožef Verderber, posestnik z soprogo, z Bleda. — Marija Hertauš, zasebnica, iz Ljubljane. — Frid. Hertauš, usnjar, iz Trsta.

Pri **Stona**: Teodor Komoly, trgovec, z Dunaja. — Zmagoslav Budinger, trgovec, iz Prage. — Frid. Wolf, trgovec, iz Nemčije. — Ana Pinter, hči učitelja, iz Koroškega. — M. Richtarič, zasebnik iz Celovca. — Marija Stiper, Amalija Kraine, zasebnici, iz Celja. — Janez Tomačevits, davkar z soprogo, iz Zatičine. — Schnieber, posestnik, iz Gorenjskega. — Oskar Pelly, posestnik, iz Trsta. — Mugričič, posestnik, iz Sežane.

Pri **Avstrijskem caru**: Radoslav Doljan, dijak, iz Gradaca.

Pri **Virantu**: Marija Kovšca, posestnica z družino, iz Planine. — Pečnik, posestnik, iz Turjaka. — J. Hočovar, posestnik, iz Pudloga. — Fr. Berdauš, posestnik, iz Št. Vida.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
17.	7. u. zjut.	734.45	+11.2	sl. svzh.	oblačno	
	2. u. pop.	734.31	+16.6	sr. jzp.	sk. jasno	4.80
	9. u. zveč.	734.40	+11.8	sl. jzp.	jasno	dež

Dopoludne je deževalo; popoldne se je zjasnilo in verno. Srednja temperatura 13.2 C°, za 1.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

18. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 30 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 35 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 " — "
Papirna renta, davka prosta	96 " 90 "
Akcije avstr.-ogerske banke	880 " 50 "
Kreditne akcije	280 " 60 "
London	127 " — "
Srebro	— " — "
Francoski napoleonid.	10 " 07 "
Ces. cekini	5 " 97 "
Nemške marke	62 " 35 "

Zahvala

za izredno nagrado 100 gold. — katero mi je banka „Slavija“ velikodušno podarila za škodo po požaru, dasiravno nisem bil dve leti več zavarovan. Bog plati!

V Podragi, 17. maja 1887.

Matej Bote.

Dobra, stara, bela

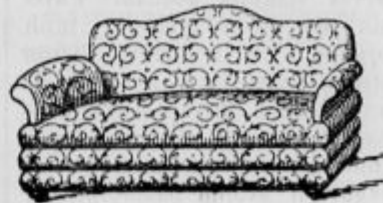
Vina

prodaja po ceni oskrbnitvo grajščine Pleterje na Dolenskem. — Tudi se ondi prodá nekaj dobrega **čevička**. (1)

Službe išče izurjen organist in cerkvenik,

kteri je že več let opravljaj tako službo. Zmožen je zraven te službe opravljati tudi službo občinskega tajnika.

Ponudba naj se pošilja pod „S. Z. v Škofljici, pošta Šmarje na Krajskem“, poste rest. (2)

Da omogočim vsakemu omisliti si, kar je v vsaki sobi najpraktičnejše in najlepše, nastavl sem svojim divanom za malo časa nizko ceno **25 gl. j.**

Moji divani preoblečeni so z modernim, trpežnim blagom, ki ne izgubi barve. Za dobro delo se jamči. Divani imajo pod sedežem predalo, a na zahtevanje izdelujem jih tudi brez istega. Resnim kupcem na deželi pošljem, če želijo, uzorec blaga franco. Gornja nizka cena velja le za malo časa, torej prosim, se pravočasno oglašati z naročili, za katerih najboljšo izpeljavo se jamči.

Anton Obreza,

tapecirar v Ljubljani, Ključarske ulice šte. 3.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, n. pr. salonske garniture, žimnice, posteljne uloge itd., izdelujejo se po ceni, brzo in solidno. Poprave v mestu in na deželi prevzemam in izvršujem na občno zadovoljnost. (15)

Ceniki s podobami na zahtevanje zastoj in franco. (16)

„MLEKARSKA ZADRUGA“

daje s tem naznanilo, da more vže postreči z namiznim finim sirom, ki se prodaja po sledeči ceni:

namizni pretolsti sir I. vrste kilo po 1.— gl.
" tolsti " II. " " " 0.80 "
" poltolsti " III. " " " 0.60 "

Kupcem večjih množin dovoli se primerna znižana cena.

Ljubljana dne 14. maja 1887

Prva kranjska mlekarska zadruga
v Ljubljani. (2)

Slavnim požarnim stražam!

Ravnokar je izšel in ima na prodaj izdajatelj gospod

Ignacij Merher,

načelnik prostovoljne požarne straže v Dolnji vasi pri Ribnici,

Vadbeni pravilnik za slovenske prostovoljne požarne brambe.

Knjiga ima 64 strani ml. 8° in 3 podobe; obsega pa 1. Uvod. — 2. Kako se morajo ognjegasci vaditi; I. redne vaje, II. vaje z orodjem. — 3. Vaje z brizgalnicami. — 4. Kakšna naj bo shramba za gasilne priprave. — 5. Znamke (Signale). — 6. Službeni red. — 7. Potrebne tiskovine. — 8. Postava od 15. septembra 1881 o požarnej policiji in o gasilnih stražah. — 9. Podobe. (4)

Cena knjigi 70 kr.

ŽELODČEVA ESENCA lekarja Piccoli-ja v Ljubljani.

prodaja se v malih steklenicah, kojim je vtisnjeno ime nje izdelovatelja G. Piccoli, Ljubljana. Vsakej steklenici priložen je navod kako jo rabiti v slovenskem, nemškem in laškem jeziku, ovit z rožno-barvenim papirnim trakom, na kojem je videti postavno zavarovana znamka (angelj, znamenje lekarne Piccolijeve). Opozarjamo pred ponarejenimi izdelki, ki so brez vsake vrednosti! — Kdor protipostavno ravna, bo ostro kaznovan.

V steklenicah po 30 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (9)

Dober postranski zaslužek

od 100 do 300 gl. na mesec si lahko vsakdo brez kapitala in brez vsakršne rizike pridobi z razpečevanjem postavno dovoljenih srečk. Ponudba v nemškem jeziku naj se pošilja na glavno menjiško družbo Adler & Comp. v Budapeštu. (6)